

Centrum Edukacyjne Przystanek Historia

<https://centrumedu.ipn.gov.pl/ph/archiwum-1/2020/12045,Zbrodnia-Katynska-infografiki-historyczne.html>
20.04.2024, 07:29

Zbrodnia Katyńska - infografiki historyczne

Infografiki historyczne IPN w czytelny sposób prezentują podstawowe informacje na temat Zbrodni Katyńskiej.

1. GENEZA ZBRODNI KATYŃSKIEJ

W wrześniu 1939 r. III Rzesza Niemiecka i Związek Sowiecki dokonały agresji na Polskę. Była ona konsekwencją zawartego 23 sierpnia 1939 roku paktu Ribbentrop-Mołotow, który został przypleczętowany niemiecko-sowieckim układem z 28 września 1939 roku. Pod władzą Stalina znalazło się 51,6 % ziem II Rzeczypospolitej, a ich mieszkańcy, przede wszystkim Polacy, zostali poddani licznym represjom. Do obozów i więzień trafiła elita intelektualna polskiego narodu – oprócz zawodowych żołnierzy, większość stanowili oficerowie rezerwy pełniący przed wojną ważne role społeczne. Byli to m.in. nauczyciele, lekarze, inżynierowie, prawnicy, naukowcy, właściciele ziemscy, duchowni różnych wyznań oraz urzędnicy państwowi.

NIEWOLA SOWIECKA

Do niewoli sowieckiej trafiło ok. **250 000** żołnierzy i oficerów. Niemal 125 000, zwłaszcza szeregowych, zostało wkrótce zwolnionych do domów. Jeńców przetrzymywano w **ARESZTACH NKWD** w większych miastach wschodniej II Rzeczypospolitej.

OBOZY JEŃCIECKIE PRACY PRZYMUSOWEJ

W obozie rówieńskim/lwowskim oraz kopalniach w ukraińskiej SRS w morderczych warunkach pracowało ok. **25 000** szeregowych i podoficerów.

OBOZY ROZDZIELCZE, PRZEJŚCIOWE I ZBIORCZE

Umieszczone były przeważnie w europejskiej części ZSRS. Było ich ok. **10**. Z nich właśnie wybrani jeńcy trafiali do 3 obozów specjalnych...

2. STAROBIELSK 3 883 jeńców*

W tym:
2 450 poruczników i podporuczników
1 000 kapitanów i rotmistrzów
230 majorów
127 podpułkowników
55 pułkowników
9 generałów

1. KOZIELSK 4 594 jeńców*

W tym:
2 900 poruczników i podporuczników
700 kapitanów i rotmistrzów
500 podchorążych
258 majorów
79 podpułkowników
24 pułkowników
4 generałów
1 kontradmirał

*dane z marca 1940 r.

3. OSTASZKÓW 6 384 jeńców*

W tym:
4 924 szeregowych policji
775 podoficerów
240 oficerów policji i żandarmerii
198 funkcjonariuszy Służby Więziennej
72 podoficerów i szeregowców WP oraz KOP
48 oficerów
9 funkcjonariuszy służb wywiadowczych

IV ROZBIÓR POLSKI

TERENY OKUPOWANE PRZEZ ZSRS
PO KROKOWIE I GRANIC
Z 28 WRZEŚNIA 1939

TERENY OKUPOWANE
PRZEZ III RZESZĘ

51,6%
48,4%

ARESZTOWANI NA KRESACH

Między jesienią 1939 a wiosną 1940 roku NKWD utworzyło liczne areszty i więzienia w miastach Kresów Wschodnich. Przechowywano w nich **18 632** więźniów w tym: oficerów, policjantów, członków partii politycznych, organizacji konspiracyjnych, właścicieli ziemskich, urzędników, fabrykantów i uciekinierów. Spośród nich, **10 685** wskazanych zostało przez Ławrientija Berię jako Polacy.

OBOZY SPECJALNE NKWD

na przełomie 1939 i 1940 roku uwięzionych w nich było blisko **15 000** polskich oficerów i intelektualistów. Prowadzono wobec nich akcję dezinformacyjną mającą na celu wywołanie przekonania o rychłej ewakuacji do Niemiec lub kraju neutralnego.

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ
Obecnie w budowie

OPRACOWANIE I GRAFIKA: LUKASZ WRONA, MAREK PIWŃSKI, PAWEŁ KUROWSKI
KOORDYNATOR: MICHAŁ MAGLOWSKI
KONSULTACJE: DR MONIKA KOMANECKA-OP, DARIUSZ GÓRAJCZYK

BIBLIOGRAFIA

- Mieczysław Kalinowski, Zbrodnia Katyńska po 70 latach: Instytut przeżył, Instytut pamięci, [w:] Zbrodnia Katyńska. W kręgu prawdy i kłamstwa, red. Sławomir Kolbuszewski, Warszawa 2020
- https://ipn.gov.pl/pl/strony/instytutowe/wydzialy/na_sylabie/instytutowe/wydzialy
- Kubaś, Działania zbrodni I. 1. Zbrodnie nie są granicami wolności 1939-01-1940, red. W. Malerki i inni, Warszawa 2005
- Cwałek, Beckowski, Maszyna abstrakcji polskiej literatury epoki w głąb ZSRR
- Władimir Iwanow, 1939-1940 - próba weryfikacji danych, Materiały Studia Historyczne Nr 1, 1998
- Sławomir Ciołek, Mieczysław Włoch, Jean-Louis Pannu, Andrzej Paczkowski, Kazimierz Rymaszewski, Jean-Louis Stangorla, Czerwona księga kolaboracji. Zbrodnia, terror, prześladowania, Warszawa 1999
- Gładysz Schtejn, Rydypolka irowe kielichy. Śmiertelny legion, Bydgoszcz 2003
- Stanisław Jacyński, Obozy jeńców w ZSRR w 1939-1941, [w:] Zbrodnia Katyńska. Droga do prawdy, red. Janina Świątko-Rozewicz, Warszawa 1982

PLIKI DO POBRANIA

[Geneza Zbrodni Katyńskiej](#)

2.42 MB

[Mord katyński](#)

3.52 MB